

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA INGLIZ TILINI TURLI O'YINLAR ORQALI O'RGATISH USULLARI

Yuldashev Og'abek Komiljon o'g'li
Namangan davlat pedagogika instituti
Yevropa tillari kafedrasida o'qituvchisi
Namangan davlat pedagogika instituti
Xorijiy til va adabiyoti yo'nalishi talabasi
Abdusalomova Hilola
abdusalomovahilola01@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini turli o'yinlar orqali o'rgatish usullari bayon etilgan. Til o'rganish jarayonida o'yinlardan foydalanish bolalarda tilga bo'lgan qiziqishni oshiradi va o'zlashtirishni osonlashtiradi. Maqolada so'z boyligini oshirish, talaffuzni yaxshilash, eslab qolish va tinglab tushunishni rivojlantirishga xizmat qiluvchi turli o'yin shakllari – interaktiv hikoyalar, qo'shiqlar, harakatli o'yinlar, flashkartalar, raqamli ilovalar va guruhli faoliyatlar tahlil qilinadi. Shuningdek, o'yinlar orqali ingliz tilini o'rgatishning afzalliklari, metodik yondoshuvlari va natijalari haqida ham ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, ingliz tili, o'yinli metod, bolalar, til o'rgatish, flashkarta, qo'shiq, interaktiv hikoya, raqamli o'yinlar, guruhli o'yinlar, kreativ o'qitish, til ko'nikmalari

Аннотация: В данной статье рассматриваются методы обучения английскому языку детей дошкольного возраста с использованием различных игровых форм. Использование игр в процессе обучения способствует повышению интереса у детей к языку и облегчает усвоение материала. В статье анализируются различные виды игр, направленных на развитие словарного запаса, улучшение произношения, развитие навыков запоминания и понимания на слух - такие как интерактивные рассказы, песни, подвижные игры, флеш-карты, цифровые приложения и групповые занятия. Также приведены преимущества, методические подходы и результаты использования игр в обучении английскому языку.

Ключевые слова: дошкольное образование, английский язык, игровой метод, дети, обучение языку, флеш-карты, песни, интерактивные рассказы, цифровые игры, групповые игры, креативное обучение, языковые навыки

Annotation: This article discusses methods for teaching English to preschool children through various types of games. Using games in the learning process increases children's interest in the language and makes it easier for them to absorb new material. The article analyzes different game formats that help develop vocabulary, improve pronunciation, enhance memory, and strengthen listening comprehension such as

interactive storytelling, songs, physical games, flashcards, digital applications, and group activities. It also outlines the advantages, methodological approaches, and outcomes of using games to teach English to young learners.

Keywords: preschool education, English language, game-based method, children, language teaching, flashcards, songs, interactive storytelling, digital games, group games, creative teaching, language skills

Ingliz tilini maktabgacha yoshdagi bolalarga turli o'yinlar orqali o'rgatish usullari

Ingliz tilini maktabgacha yoshdagi bolalarga o'rgatish jarayoni, yosh guruhining rivojlanishiga qarab, alohida yondoshuvni talab qiladi. Bolalar o'qishdan ko'ra o'yin orqali yaxshiroq o'rganadilar, chunki o'yinlar orqali tilni tabiiy va qiziqarli tarzda o'zlashtiradilar. Ingliz tilini o'rgatishda o'yinlardan foydalanish, nafaqat bolalarning so'z boyligini oshirishga yordam beradi, balki tilni yanada faol va samarali o'rganishga turtki bo'ladi. Ushbu maqolada, ingliz tilini maktabgacha yoshdagi bolalarga turli o'yinlar orqali o'rgatish usullari haqida so'z boradi.

1. O'yinlarning ahamiyati. Maktabgacha yoshdagi bolalar til o'rganishda juda katta salohiyatga ega bo'lib, ular yangi ma'lumotlarni o'rganish uchun juda ochiqdirlar. O'yinlar til o'rganish jarayonini qiziqarli, interaktiv va samarali qiladi. Bolalar o'yinlarda qatnashib, ingliz tilidagi so'zlarni va iboralarni amalda qo'llashni o'rganadilar.

2. Oddiy so'z o'yinlari. Ingliz tilining asosiy so'zlarini o'rgatish uchun o'yinlar juda foydalidir. Bu o'yinlar bolalarga yangi so'zlarni o'rganish, ular bilan tanishish va ularni to'g'ri ishlatishni o'rganishda yordam beradi.

Yodlash o'yini (Flashcard Memory): O'yin uchun inglizcha so'z va rasmlar bilan flashkartalar tayyorlang. Kartalarni yuzasi pastga qarab joylashtiring, so'ngra bolalar birma-bir kartalarni ag'darib, tasvir va so'zni moslashtirishga harakat qilishadi. Bu o'yin bolalarga so'zlarni eslab qolish va to'g'ri talaffuz qilishni o'rgatadi. Simon Says (Simonga aytish): Bu klassik o'yin bolalarga inglizcha buyruqlarni o'rgatishda juda foydali. Masalan: "Simon says touch your head" (Simonga aytish: boshini ushlang) yoki "Simon says jump" (Simonga aytish: sakrash). Bu o'yin bolalarga inglizcha so'zlarni eshitib, amalda bajarishni o'rgatadi.

3. Interaktiv hikoya qilish. Hikoya qilish - bolalar uchun til o'rganishning juda samarali usulidir. Hikoyalar orqali yangi so'zlar va iboralar kontekstda bolalar uchun tushunarli tarzda taqdim etiladi. Hikoya dice (zar): Zarlarning ustida tasvirlar yoki belgilarning joylashgan bo'lishi mumkin. Har bir bola zarni tashlab, tasvirlarga qarab qisqa hikoya tuzishi kerak. Bu o'yin bolalarga nafaqat ingliz tilidagi so'zlarni o'rganishga yordam beradi, balki ularni ijodiy fikrlashga undaydi.

Interaktiv kitoblar: Oddiy, rang-barang kitoblarni tanlab, bolalar bilan birgalikda o'qish mumkin. Bolalardan rasmni ko'rsatib, inglizcha so'zni aytishni so'rang. Misol uchun: "This is a dog" (Bu it). Bu o'yin bolalarga so'zlarni tushunishda yordam beradi.

4. Qo'shiqlar va kuylash o'yinlari. Qo'shiqlar, she'rlar va qo'shiqlar - bolalar uchun ingliz tilini o'rganishning samarali usulidir. Musiqa va ritm bolalarga so'zlarni yodlashni osonlashtiradi.

Qo'shiqlar bilan o'yin: Masalan, “Head, Shoulders, Knees, and Toes” yoki “Twinkle, Twinkle, Little Star” kabi qo'shiqlar bolalarga tana qismlarini, ranglar va umumiy so'zlarni o'rgatish uchun juda foydalidir. Bolalar qo'shiqni kuylash bilan birga, unga mos harakatlarni bajarishlari mumkin. Rima (so'zlar bilan o'ynash): Oddiy she'rlar yoki rimalar yaratib, bolalarga bo'sh joylarni to'ldirishni so'rang. Masalan: “The cat sat on the ____.” (Mushuk ____ ustida o'tirdi). Bu o'yin bolalarga inglizcha so'zlarning to'g'ri qo'llanilishini o'rgatadi.

5. Harakatga asoslangan o'yinlar. Bolalar harakat qilib o'qish va o'rganish orqali yaxshiroq o'rganadilar. Harakatga asoslangan o'yinlar bolalar uchun ingliz tilini o'rgatishda samarali usuldir. Obstakl kursi o'yini: Sinfda yoki tashqarida oddiy to'siqlar kursini tashkil eting. Bolalar kursni o'tayotganda inglizcha buyruqlarni bajarishlari kerak, masalan, “jump” (sakrash), “crawl” (yengil yerga yotib yurish), yoki “run” (yugurish). Bu o'yin bolalarga so'zlarni o'rganishda yordam beradi.

Sharchalar bilan o'yin: Sharcha yoki to'pni bola uzatganida, u inglizcha so'zni aytishi kerak. Masalan, agar bola “apple” so'zini eshitsa, u “fruit” yoki “red” kabi tegishli so'zlarni aytishi mumkin. Bu o'yin so'zlar o'rtasidagi bog'lanishni o'rganishda yordam beradi.

6. San'at va qo'lda ishlash o'yinlari. San'at va qo'lda ishlash bolalarga o'z fikrlarini ifodalash bilan birga, ingliz tilini o'rganishda yordam beradi. Bu faoliyatlar bolalar uchun yangi so'zlarni o'rganish imkoniyatini yaratadi.

Inglizcha ranglash: Bolalarga ranglar, shakllar va ob'ektlar bilan bog'liq inglizcha so'zlarni o'rgatish uchun rangli kitoblar yoki bo'sh varaqlardan foydalaning. Masalan: “This is a dog” (Bu it) yoki “This is a green triangle” (Bu yashil uchburchak). Qo'lda ishlash va etiketkalar qo'yish: Oddiy hunarmandchilik ishlari (masalan, qog'oz hayvonlar yasash yoki qo'l izlari san'ati) amalga oshirilganda, har bir ob'ektga inglizcha nomlar berib, bolalarga ularni takrorlashni so'rang.

7. Raqamli o'yinlar va ilovalar

Hozirgi kunda mobil ilovalar va raqamli o'yinlar bolalarga ingliz tilini o'rgatishda samarali vosita bo'lishi mumkin. Ko'plab ilovalar va onlayn o'yinlar bolalarga ingliz tilini o'rganishning qiziqarli va interaktiv usullarini taqdim etadi.

Til o'rganish ilovalari: “Duolingo Kids” yoki “Endless Alphabet” kabi ilovalar bolalarga inglizcha so'zlar, talaffuz va gap tuzishni o'rgatadi. Ushbu ilovalar bolalarni vizual va audio tarzda o'qitadi. Interaktiv videolar: YouTube'da bolalar uchun ingliz tilini o'rgatadigan ko'plab kanallar mavjud. Masalan, “Super Simple Songs” yoki “Kidsongs” kabi kanallar bolalarga ingliz tilida qo'shiqlar va animatsiyalar orqali o'rganishni taklif etadi.

8. Ijtimoiy muloqot va guruh o'yinlari. Bolalar tilni o'rganishda o'zaro muloqot qilishda yaxshi natijalar ko'rsatadi. Guruh o'yinlari va jamoaviy faoliyatlar bolalarga ingliz tilida fikr almashish va birgalikda o'rganish imkonini beradi.

References:

1. Komiljon o'g, O. A. Y. (2024). METHODS OF EFFECTIVE DEVELOPMENT OF LISTENING SKILLS IN STUDENTS WHO DO NOT MAJOR IN A FOREIGN LANGUAGE. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 11(12), 554-558.
2. Komiljon o'g, O. A. Y. (2025). Using Coloronyms And Magic Numbers in English And Uzbek Speed Reading. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 5(05), 17-19.
3. Bonwell, C., & Eison, J. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. ASHE-ERIC Higher Education Report.
4. Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). The Flipped Classroom: A Survey of the Research. ASEE National Conference.
5. Kolb, D. (1984). *Experiential Learning*. Prentice Hall.
6. Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change*. Routledge.
7. Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. *International Journal of Instructional Technology*.
8. Hattie, J. (2009). *Visible Learning*. Routledge.
9. Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon*.
10. UNESCO (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*.
11. Tomlinson, C. A. (2001). *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*. ASCD.
12. Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three Generations of Distance Education Pedagogy. *International Review of Research in Open and Distance Learning*.